

Asia: VN/9067/2020

Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi mediatukilautakunnasta ja valtioneuvoston asetukseksi valtionavustuksesta journalistisen sisällön edistämiseen

Lausunnonantajan lausunto

Yleisiä huomioita

-

Huomionne tuen myöntämisen kriteereistä ja tukikelpoisuudesta (VN asetus)

Asetuksen perustelumuiotiossa todetaan velvollisuus toimittaa ehdotukset valtiontuiksi tietyissä tapauksissa yritystukineuvottelukunnan käsiteltäviksi. Perusteluja on täydennettävä tiedoilla neuvottelukunnan mahdollisesta käsittelystä tässä tapauksessa.

Asetuksen 3 §:n 2 momentin säännös mediatukilautakunnan tehtävistä vastaa sisällöltään lautakunnasta ehdotettavan lain 4 §:n säännöksiä. Lainvalmisteluohjeiden mukaan asetuksessa ei saa toistaa lain säännöksiä (Lainkirjoittajan opas kohta 18.2.1). Tämän vuoksi säännös on tässä tapauksessa muutettava viitaukseksi lakiin.

Asetuksen 9 §:n ensimmäisen virkkeen mukaan avustuksen saajan on toimitettava selvitys avustuksen käytöstä avustuspäätöksessä asetetussa määräajassa. Valtionavustuslain 11 §:n 2 momentin 5 kohdassa säädetään, että valtionavustusta koskevassa päätöksestä on aina käytävä ilmi avustuksen saajan velvollisuus antaa selvitys avustuksen käytöstä ja selvityksen ajankohta. Koska asetuksessa asiallisesti toistettaisiin laissa jo säädettyä, asetuksen säännös on tässä tapauksessa poistettava.

Huomionne tuen enimmäismäärästä (VN asetus)

-

Huomionne mediatukilautakunnasta, sen tehtävistä, roolista ja kokoonpanosta (HE)

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että laki mediatukilautakunnasta perustuisi poikkeusolojen vaikutuksiin ja olisi siksi voimassa määräajan. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on edellyttänyt perustuslain 23 §:ssä tarkoitetuista poikkeusoloista johtuvan sääntelyn voimassaolon rajaamista välttämättömään (PeVL 7/2020 vp s. 5.). Eduskunnassa samaa periaatetta on sovellettu myös poikkeusoloihin liittyviin muihin hallituksen esityksiin, jotka eivät pohjaudu perustuslain 23 §:n sääntelyyn (esim. LaVM 4/2020 vp s. 6-7 ja LaVM 5/2020 vp s. 5-6). Hallituksen esitykseen on tämän vuoksi lisättävä perustelut lain ehdotetun määräajan pituudelle ja sen oikeasuhtaisuudelle. Lisäksi perusteluissa ehdotettava voimassaolon päättymispäivä on lisättävä lakiehdotuksen voimaantulosäännökseen.

Hallituksen esityksestä ei käy ilmi, onko esitykseen liittyviin valtionavustuksiin tarkoitettu määräraha hyväksytty valtion talousarvioon vai ei. Tieto on lisättävä esityksen perusteluihin. Jos määrärahaa ei ole hyväksytty hallituksen esityksen antamisen ajankohtana, esityksessä on myös kerrottava, miten määrärahaa koskeva asia saatetaan eduskunnan käsiteltäväksi.

Lakiehdotuksen 4 §:ssä on tarkoitus säätää mediatukilautakunnan käsittelemistä tiedoista ja 5 §:ssä tietojen toimittamisesta salassapitosäännösten estämättä Liikenne- ja viestintävirastolle. Ehdotuksen perusteluja on täydennettävä selvittämällä, missä määrin ja millaisia henkilötietoja käsiteltävät tiedot sisältäisivät ja mikä olisi henkilötietojen käsittelyn säädösperusta. Lisäksi 5 §:n 2 momentin säännöksen muotoilussa tulee ottaa huomioon perustuslakivaliokunnan vakiintunut kanta, jonka mukaan salassa pidettävien tietojen luovuttamisen edellytyksenä on tietojen välttämättömyys viranomaisen tehtävien hoidossa, jos luovutettavia tietoja ei voida yksilöidä säännöksessä (tarkemmin esim. Lainkirjoittajan opas kohdat 4.2.5, 12.4.6, 12.4.7, 12.5.2 ja 12.5.3 Finlexissä).

Huomionne tuen vaikutuksista

-

Muuta

Säädösehdotukset on perusteltua toimittaa laintarkastukseen ennen niiden esittelyä valtioneuvoston yleisistunnossa. Erityisesti valtioneuvoston asetuksen luonnoksessa on lakitekniisiä ja kielellisiä puutteita, jotka on jatkovalmistelussa korjattava.

Salo Maija
Oikeuskanslerinvirasto - Apulaisoikeuskansleri